

Andmekaitse Inspeksioon
Tatari 39
Tallinn 10134

Transpordiamet
(taotluse esitaja)

TAOTLUS ISIKUANDMETE TÖÖTLEMISEKS TEADUSUURINGUS

Juhindudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) paragrahvis 6 sätestatust palun kooskõlastada

Uuringu pealkiri Eesti elanike liikuvusuuring 2025

Kas poliitika kujundamise uuring (IKS § 6 lg 5) või Jah
uuring hõlmab eriliigilisi isikuandmeid ja puudub valdkondlik eetikakomitee (IKS § 6 lg 4) Jah

Palume eelmise kahe lahtri puhul valida üks vastavalt õiguslikule alusele, v.a olukorras, kui poliitika kujundamise uuringu puhul puudub valdkondlik eetikakomitee. Kui poliitika kujundamise uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, siis täita ka eetikakomitee otsuse lahter.

Kas isikuandmete töötleja on määranud andmekaitse spetsialisti (sh tema nimi ja kontaktandmed)? Jah

Transpordiameti
andmekaitse spetsialisti
kontakt:
Ly Tamme
ly.tamme@transpordiamet.ee
+372 5919 8721

Isikuandmeid töötleb
volitatud töötleja
Turu-uuringute AS:
andmekaitse spetsialisti
kontakt:
Tõnis Stamberg
tonis@туру-uuringute.ee
+372 566 000 49

Kas on olemas eetikakomitee otsus¹?

Kooskõlastuse olemasolul lisada see taotlusele.

Kas osa uuringust toimub andmesubjekti nõusoleku alusel?

Kui jah, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.

Jah

Jah, seejuures andmesubjekti
andmete töötlemine toimub
tema ja/või tema
lapsevanema nõusolekul.

¹ IKS § 6 lg 4 - kui uuringus töödeldakse eriliiki isikuandmeid, on vajalik ka eetikakomitee kooskõlastus.

1. Vastutava töötaja üldandmed²	
1.1. Vastutava töötaja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik) <i>analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post, telefon</i>	Transpordiamet 70001490 Valge tn 4/1, Lasnamäe linnaosa, 11413 Tallinn, Harju maakond Siim Viin liikuvusmodeli arendusjuht siim.viin@transpordiamet.ee +372 5387 5576
1.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest) <i>maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks</i>	Transpordiamet antud uuringu raames isikuandmeid ei töötle. Isikuandmed liiguvad registripidajalt krüpteeritud failina otse volitatud töötajale (Turu-uuringute AS). Andmete töötlemine toimub volitatud töötaja ruumides (Pärnu mnt. 102, A-korpus, 11312 Tallinn).

2. Volitatud töötaja üldandmed³

2.1. Volitatud töötaja nimi, registrikood, aadress ja kontaktandmed (sh kontaktisik)

Aadress analoogne registrikandega, kontaktisiku e-post ja telefoninumber

Turu-uuringute AS
 10220984
 Pärnu mnt 102, A-korpus, 11312 Tallinn

Liis Grünberg
 Uuringu projektijuht
 Turu-uuringute AS
<https://turu-uuringute.eu/>
liis@turu-uuringute.ee
 +372 5852 9707

2.2. Isikuandmete töötlemiskoha aadress (kui erineb registriandmetest)

maja, tänav, asula/linn, maakond, postiindeks

3. Mis on teadusuuringu läbiviimise õiguslik alus?

Nimetage õigusakt, mis annab Teile õiguse teadusuuringut läbi viia. Ei piisa viitest IKS § 6-le. Poliitikakujundamise eesmärgil läbiviidava uuringu puhul tuua välja volitusnorm, millest nähtub, et asutus on selle valdkonna eest vastutav. Akadeemilise uuringu korral võib see olla näiteks Teadus- ja arendustegevuse korralduse seadus või teadus- või arendusprojekti avamise otsus, leping vms.

- 1) Uuringuga kogutavaid andmeid ja analüüse kasutab Transpordiamet avalikes huvides oleva ülesannete täitmiseks, vastavalt Transpordiameti põhimääruse § 4 punkt 1 (Ameti ülesanded on: tingimuste loomine ohutuks, ligipääsetavaks ja säästlikuks liiklemiseks ning inimeste ja sõidukite liikuvuse kavandamine) ja § 10 lõige 2 (Ohutu, keskkonnahoidliku, ligipääsetava ning toimiva liikuvuse kavandamine liikumisvajaduste rahuldamiseks koostöös klientide ja huvigruppidega);
- 2) Isikuandmete töötlemise õiguslikuks aluseks on IKS § 6 lg 3 lisaks taotluses juba kirjeldatud alustele ning detailsem kirjeldus on toodud punktides 5-9.
- 3) Transpordiameti põhimääruse kohaselt kuulub kõnealune valdkond strateegilise planeerimise

Kommenteerinud [SV1]: Sinisega on tähistatud eelviimased täiendused.

Kommenteerinud [LG2]: Need rohelisega lisasime ka Etikakomitee avaldusele

²Vastutav töötaja on uuringu läbiviija (tellija). Juhul, kui vastutav töötaja kasutab uuringu läbiviimisel teisi isikuid ja asutusi, siis on need teised isikud ja asutused volitatud töötajad.

³ Volitatud töötajate loetelu peab olema ammendav ehk kõik volitatud töötajad peavad olema nimetatud. Kui taotluse esitaja on volitatud töötaja, peab taotlusele olema lisatud dokument, kust nähtub, et vastutav töötaja on volitatud töötajale andnud volituse inspeksioonile taotluse esitamiseks.

teenistuse põhiülesannetes (§ 10 lg 2 p 10).

- 4) Uuringu aluseks oleva projekti on ministeerium kavandanud ja Transpordiamet suunanud siis ja praegu kehtiva TAIKS redaktsiooni alusel, mis kirjas Transpordiameti taotluses. 17.06.2025 vastu võetud ja 1.10.2025 jõustuva TAIKS-i redaktsioonis on sama reguleeritud § 9 lg 1 ja lg 2 p 1.
- 5) Teadus- ja arendustegevuse korralduse seaduse § 13 lõike 1 punkti 1 kohaselt on kõigi ministeeriumide ülesandeks oma valitsemisalale tarviliku teadus- ja arendustegevuse ning selle finantseerimise korraldamine.
- 6) Kliimaministeeriumi valitsemisalas on: transport, liikuvuse ja liikuvusteenuste planeerimine ja liiklusohutus (Kliimaministeeriumi põhimäärus määrus nr 71 § 6)
- 7) Transpordiamet on Kliimaministeeriumi valitsemisala valitsusasutus, mille tegevusvaldkond on inimeste ning vee-, õhu- ja maismaasõidukite liikuvuse kavandamine ning ohutu ja keskkonda säästva taristu tagamine (Transpordiameti põhimäärus määrus nr 82 § 3)
- 8) Liikuvusuuring on oluliseks sisendiks Liikuvusmodelile, mille arendamine on Transpordi ja liikuvuse arengukava ja strateegia „Eesti 2035“ osa, mille Riigikogu võttis vastu 12. mail 2021
- 9) Strateegilise planeerimise teenistuse põhimääruse punktis 2.2.6. on teenistuse üheks põhiülesandeks liikuvusalase teabe kogumine, säilitamine ja levitamine, uuringute ja analüüside tellimine, andmeanalüüside korraldamine teadmistepõhise otsustamise võimaldamiseks.
- 10) Isikuandmete kaitse seaduse § 6 lg 5 kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja uuringud, mis tehakse poliitika kujundamise eesmärgil. Nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötleja andmekogusse ning töödelda saadud isikuandmeid. Andmekaitse Inspeksioon kontrollib enne nimetatud isikuandmete töötlemise algust käesolevas paragrahvis sätestatud tingimuste täitmist.

4. Mis on isikuandmete töötlemise eesmärk?

Kirjeldage uuringu eesmärke ja piisitatud hüpoteese, mille saavutamiseks on vajalik isikuandmete töötlemine. Palume siin punktis selgitada kogu uuringut, mitte ainult taotluse esemeks olevat osa (näitaks ka nõusoleku alusel toimuvat uuringu osa). Kui osa uuringust toimub nõusoleku alusel, siis palume taotlusele lisada nõusoleku vorm või selle kavand ning küsimustik või selle kavand.

Isikuandmete töötlemise eesmärgiks on küsitlusuuringu „Eesti elanike liikuvusuuring 2025“ teel saada ülevaade 7-80-aastaste Eesti elanike liikumistest, selle muutustest võrrelduna varasema uuringuga ja koostada andmestik, mille alusel on võimalik teha analüüse poliitika kujundamiseks ja riikliku multimodaalse liikuvusmodeli loomiseks, mille abil saab hinnata lisaks teetaristu investeeringute mõjudele ka teiste liikumisviiside arendamise otsuste mõjusid liikuvusele.

Andmekogumine on kavas läbi viia läbi Transpordiameti ja Turu-uuringute AS-i vahel 10. juulil 2025 sõlmitud TÖÖVÕTULEPINGU nr 3.2-4/25/982-1 raames (allpool kirjeldatud metoodika on kooskõlas töövõtulepingu tingimustega).

Küsitlusuuringu andmestik on aluseks riikliku multimodaalse liikuvusmodeli loomisel, mille abil saab hinnata lisaks teetaristu investeeringute mõjudele ka teiste liikumisviiside arendamise otsuste mõjusid liikuvusele. Modelleerimise ja ka paljude teiste transpordi valdkonna analüüsimise meetodide kasutamise eelduseks on vajalike ja usaldusväärsate algandmete olemasolu ja järjepidevus. Andmestik saab olema üheks aluseks riigi liikuvust puudutavate analüüside ja otsuste tegemisel. Eesmärkide täitmiseks peab andmestik sisaldama Eesti elanike sotsiaalmajandusliku taustaandmeid, liikumisi ning liikuvust mõjutavaid andmeid.

Probleemid, mida püütakse **uuringuga lahendada**:

Kommenteerinud [SV3]: Punasega on tähistatud esimesed muudatused.

1. Poliitiliste meetmete mõju hindamine - Transpordisüsteemi mõjutab palju erinevaid muutujaid ja Liikuvusuuringut tegemata ei ole võimalik hinnata, kas ja mis mõju kohaldatud poliitilised meetmed on kaasa toonud.
2. Üle-eestiline liikuvusmodel - Liikuvuuringu tulemusena valideeritakse mudeli reisiahelate toimumine ja rahvastik. Ilma selleta pole võimalik analüüsida, kuidas tuleviku plaanitud taristu muudatused inimeste liikumisi mõjutada võivad. Liikuvusuuringu tulemustel põhineva liikuvusmodeli kasutamisel saame hoiduda liikumiste kahjulike otsuste tegemiseks.
3. Üksikute uuringute tegemise vajaduse vähendamine - Eelmise liikuvusuuringu andmeid on kasutatud piirkonna liiklusuuringute läbiviimiseks. Selle asemel, et iga uuringu raames peaks hakkama uuesti inimeste liikumisi uurima ja üksikisikuid häirima, saab isikustamata (anonümiseeritud) tulemusi kasutada TRAM-i poolt korraldatud üle-eestilisest liikuvusuuringust.
4. Ühistransport ei vasta vajadustele - Uuringust saame infot selle kohta, mis põhjustel valitakse ühistranspordi asemel isiklik auto ja selle tulemustest saame leida meetmed selleks, et suurendada säästvate liikumisviiside kasutamise osakaalu.

Konkreetsed eelmise uuringu andmestiku kasutamise näited:

- Transpordi ja liikuvuse arengukava 2021
- Üleriigiline planeering 2050
- Tallinna liiklusmodel (Tallinna Transpordiamet)- sisend Tallinna ühistranspordi ja liikluskorralduse planeerimisel
- Tallinna ja Põhja-Harjumaa liiklusmodel (K-Projekt AS)- sisend paljudele riigiteede ja detailplaneeringute liiklusuuringutele.

Eesti Statistikaameti poolt koostati enne 2021. aasta uuringut täpsem ülevaade antud uuringu eesmärgist, teoreetilisest lähteülesandest, teiste maade sisendist ja praktikast (https://transpordiamet.ee/sites/default/files/documents/2023-06/EELU_valim%20ja%20metoodika_Statistikaamet%202020.pdf) ja kavandatav uuring põhineb 2021. aasta eelkäijal (<https://transpordiamet.ee/EELU2021>).

Nüüd on vajadus kordusuuringuks:

- regulaarne andmekogumine peegeldab ühiskonnamuutustest tulenevaid liikumisotsuseid (sh COVID-19 mõjud),
- toetab liikuvusotsuseid,
- annab võrreldava sisendi rahvusvaheliste uuringutega (muuhulgas National Travel Survey, Mobilität in Deutschland, Enquête Mobilité des Personnes, Mikrozensus Mobilität und Verkehr, National Household Travel Survey, Onderzoek Verplaatsingen in Nederland, Traficomi riiklik liikuvusuuring ja Rootsi RES).

Liikuvusuuring 2025 on seega jätku-uuring, mille eesmärgiks seekord on analüüsida uuringuga kogutavaid andmeid täpsemalt Eesti piirkondlikes lõigetes (asustusüksuse ehk EHAK III tasemeni).

Andmete kogumine on kavandatud 6,5 kuu jooksul ja kogu valim jagatakse nädalatele ja nädala sees ühtlaselt nädalapäevadele. Vastajatelt küsitakse kahe eelneva päeva liikumiste ja mitte liikumiste kohta. Küsitluspäevade jaotus tagab siinkohal proportsionaalse päevikute täitmise jaotumise päevadeks nädala lõikes. Küsitlustöö on planeeritud ajavahemikku 10. november 2025. aastal kuni 30. mai 2026. aastal. Küsitlustööd ei toimu koolivaheaegadel kui ebatraditsioonilise liikumisega perioodil (4 nädalat) ja vähese liikumisega perioodil jaanuaris ning veebruaris 2026. aastal (8 nädalat).

Liikuvusuuringu üldkogumi moodustavad 2025. aasta 1. jaanuari seisuga 7-80-aastased Eesti alalised elanikud. Rahvastikuregistrist (isikupõhise) valimi võtmiseks on vaja 7-80-aastaste Eesti alaliste elanike loendit, millest jäetakse välja Kihnu, Vormsi ja Ruhnu valla elanikud; Saaremaa ja Muhu valda vaadeldakse ühise kihina (juhusliku valiku tõttu satub ühisest kihist valimisse nii Saaremaa kui Muhu valla elanikke). Lisaks jäetakse valimist välja institutsioonides viibijad ja inimesed, kel puudub kontakti saamiseks e-posti aadress.

Rahvastikuregistrist moodustatavasse valimisse päritakse ainult need andmed, mis on hädavajalikud uuringu küsitlustoimingute läbiviimiseks (kontaktivõtuks ja valimi proportsionaalsuse jälgimiseks - vt ptk 9.2).

Liikuvuse paremaks kaardistamiseks kasutatakse rahvastiku proportsionaalse jaotuse asemel mitteproportsionaalset jaotust KOV ja vanusegruppide (30-59-aastased ja 7-29- / 60-80-aastased) kihtide kaupa - planeerides suurema proportsiooniga valim suurema liikuvusega KOV-ides kui ka liikumas vanusegrupis (30-59-aastased).

Isikute valikuks Eesti alaliste elanike loendist kasutatakse mitteproportsionaalset süstemaatilist kihtvalikut. Selle valiku puhul jagatakse üldkogum kattumatuteks osadeks ehk kihtideks ja igas osas tehakse teistest osadest sõltumatu süstemaatiline valik. Kihi moodustavad kohalik omavalitsus (KOV) ja vanusgrupp. Kihis (KOV*vanusgrupp) järjestatakse isikud sünniaja järgi ja võetakse süstemaatiline valik vastavalt valimi suurusele igas kihis. Süstemaatiline valik kihi sees peab olema juhuslik (selle tagab süstemaatilise valiku juhuslik alguspunkt). Sellise valiku korral on kõigis kihtides inimesi valimis igast vanusest ja kaetud on kogu uuritav vanusjaotus ning järeldusi saab teha erinevates vanustes inimeste liikumise kohta.

Valimisse võetud **18-80-aastased** isikud vastavad enda eest.

Valimisse sattunud **7-17-aastaste** uuringukutse saadetakse lapsevanema e-postile – siinkohal palume registripidajal võtta välja seos Rahvastikuregistrist vanemaga ja seda, kas neil on lapsega ühine elukoht; kui mõlemad vanemad elavad lapsega samal aadressil, saadetakse info lapse emale või isale lihtsa juhusliku valiku järgi.

Vastavalt TAIKS § 28 lg 4 võib **15–17-aastane** isik anda iseseisvalt, ilma seadusliku esindaja nõusolekuta, teadva nõusoleku teadusuuringus osalemiseks ja sel eesmärgil oma isikuandmete töötlemiseks, tingimusel et isik on võimeline aru saama teadusuuringu asjaoludest, teadusuuring ei ole füüsiliselt sekkuv ning vaimselt sekkuva teadusuuringu kohta on käesoleva seaduse või muu seaduse alusel moodustatud eetikakomitee andnud hinnangu, et teadusuuring vastab teaduseetika põhimõtetele.

Antud juhul on teada, et Rahvastikuregistris olevad 15-17-aastaste kontaktandmed on valdaval juhul vanemate, mitte nende enda omad ja seega ei jõua me ikkagi sihtgrupini. Selleks, et tagada vastava sihtgrupini jõudmine, on oluliselt efektiivsem saata uuringukutse nende vanematele ja paluda neil saata see edasi lapsele. Seda enam, et Rahvastikuregistrist ei pärita vastajate nimesid, vaid pöördumise aluseks on pere vastavas eas laps. Seega 15-17-aastaste puhul palutakse lapsevanemal saata kutsekiri edasi vastavas eas lapsele ja laps vastab ise, sel juhul käsitletakse uuringukutse edasisaatmist lapsele vastamiseks nõusoleku andmisena.

Valimisse sattunud **7-14-aastastel** palutakse vastata ise või koos lapsevanemaga, kuna nende küsitlemiseks on vajalik lapsevanema nõusolek.

Küsitlusinstrumendiks on struktureeritud taustaankeet (vt Lisa 1) ja liikumispäevik (vt Lisa 2) millele vastamise eeldatav keskmine kestus on ca 15-20 minutit. **Küsimustikele saab vastata eesti ja vene keeles.** Andmekogumine viiakse valdavalt läbi veebiküsitlusena.

Uuringu valimisse sattunud isikule saadetakse e-posti teel uuringukutse (sisaldub ka veebilink küsitlusankeedile) või võetakse kontakti telefoni teel.

Uuringukutse sisaldab lühidat selgitust, kust andmed on saadud (Rahvastikuregistrist), uuringu eesmärkide, kirjelduse ja andmekaitse ning osalemise vabatahtlikkuse kohta, uuringu läbiviijate kontaktandmeid ning linki elektroonilisele küsitlusankeedile ja liikumispäevikule (Lisa 3). **Uuringukutse sisaldab ka keeldumise linki, millele vajutades on võimalik teada anda osalemisest keeldumisest.**

Valimisse sattunud isikul ei ole kohustust teavitada uuringus osalemisest **keeldumisest** (kas siis lingile vajutamise, lisavõimalusena ka telefoni või e-kirja teel), ent seda on soovi korral võimalik teha, et vältida meeldetuletuskirjade või -kõnede saamist. Keeldunute andmed kustutatakse andmete anonümiseerimisega samal ajal (15.06.2025), seni säilitatakse need valimi metoodika kirjelduse teostamiseks ja valimi kvaliteedinäitajate jälgimiseks.

Peale uuringulingile sisenemist ja vastamiskeele valikut kirjeldatakse täpsemalt isikuandmete töötlemist puudutavat infot ja fikseeritakse isikuandmete töötlemise nõusolek ja uuringus osalemise nõusolek või mitte-nõustumine (keeldumine) (Lisa 1 algus).

Juhul, kui **veebivalimisse** võetud inimene ei täida küsimustikku, ega teavita keeldumisest, saadetakse talle **paari nädala jooksu e-posti teel** kuni kaks meeldetuletuskirja.

Telefoni teel pöörduetakse eelkõige madalama vastamisaktiivsusega rühmade poole, **kui nad ei ole täitnud küsimustikku ega ole teavitanud keeldumisest**, et suunata nad vastama veebi teel (uurin-gukutse saadetakse SMS-i või e-postiga) või soovi korral võimaldada küsimustikule vastamist koheselt või kokkulepitud ajal. **Soovi korral on isikul võimalik uuringust keelduda ka siis.** Telefoni-numbritele, millel kontakti ei saada, tehakse maksimaalselt 2 korduskõnet.

Planeeritud valimi suurus on 12 000 vastajat. Uuringu teostamiseks on vajalik Rahvastikuregistri väljavõtt valdavalt 20-kordses mahus; üksikutes, valdavalt muukeelsetes, piirkondades (Ida-Viru maakonnas, Loksas linnas, Maardu linnas ja Tallinna Lasnamäe linnaosas) 25-kordses mahus.

Põhjendused väljavõtu mahule:

- **2021. aasta Liikuvusuuringu** andmetel moodustasid Rahvastikuregistri andmebaasi väljavõtt **kasutuskõlbmatud kontaktandmed 19%** (vale, mitte-toimiv, korduv, välismaa suunakoodiga, registreeritud ja tegelik elukoht ei kattu vmt) - 81 000 kontaktist leidis kasutust 65 541 kontakti. Turu-uuringute AS viimase kümnendi kogemusele tuginedes on see % tavapärasest kõrgem, tulenedes eeldatavasti sellest, et isik võis sattuda valimisse nii isiklikult kui ka lapsevanemana ja kordused tuli välistada.
- Uuringu loogika eeldab **KOV-ide ja nende sees kahe vanusegrupi lõikes etteantud minimaalse vastajate arvu tagamist** (Lisa 5), mitte ainult koguvalimi arvu täitumist. Vastajate koguarvu täituvus ei taga veel minimaalse vastajate arvu nõude täitumist KOV-ide ja vanusegruppide lõikes:
 - o 2021. aastal eeldati samal põhimõttel 5600 vastajat, tegelikult saadi 6581 vastust, seega 981 vastust laekus üle - ülekate on paratamatus, et saavutada efektiivse valimi täituvus, kuid on uuringu loogika kontekstis ebavajalik täiendus ja pole põhjendatud selle arvestamine vastamismäära sisse.

Kommenteerinud [SV4]: Heledama punasega on tähistatud viimased muudatused.

Kommenteerinud [LG5]: EMORi tehnilises aruandes kajastatud vastamismäär 10% kajastab, kui palju vastuseid (sh ebavajalikke) laekus väljasaadetud kutsetest, mitte kui palju vajalikke vastuseid laekus kogu tellitud andmebaasist. Numbrites: 2021 saadeti välja 65 541 kutset ja saadi 6581 vastust – s.o 10%. Uuringu loogika eeldab aga KOV-ide kui ka vanusegruppide lõikes etteantud minimaalset vastajate arvu täitmist. 2021 oli selleks kokku 5600 vastajat, seega 981 vastust laekus üle (need on küll tore täiendus, kuid ebavalikud uuringu kontekstis). 2021 aastal telliti tegelikult Rahvastikuregistrist andmeid 81 000 isiku kohta (seega 19% andmebaasist oli erinevatel põhjustel kasutuskõlbmatu). Nagu mainitud oli vaja KOV-ide kui ka vanusegruppide lõikes saada 5600 vastajat, see on 6,9% kogu andmebaasist ehk 15 kordne valim. Kuid sel juhul on tegemist tagantjärei ideaaljuhuga, mis ei arvesta võimalikke kõikumisi nõutud sihtgruppides (erinevates KOVides jäi see valdavalt 3-7% vahele, suuremates linnades nagu Tallinn, Pärnu üle 10% ja erandina Tartus pea 20%). Seega on vähemalt 20 kordne valim põhjendatud.

- o 2021. aastal eeldati samal põhimõttel 5600 vastajat, see tagati Rahvastikuregistri 15-kordse väljavõtuga (telliti 81 000 kontakti) ehk keskmine **vastamisaktiivsus oli 6,9%**. Vastamisaktiivsus varieerus oluliselt erinevates KOV-ides, jäädes valdavalt vahemikku 3-7% (eeldades seega 15-33-kordset väljavõttu), keskmist vedasid ülesse üksikute suuremate linnade (mis moodustasid ka valimist suurema osakaalu) nagu Tallinn, Pärnu üle 10%-se ja anomaalse erandina Tartu pea 20% -se vastamisaktiivsusega. Vastamisaktiivsus oli madalam eelkõige valdavalt muukeelsetes piirkondades. Seega ainuüksi keskmine vastamismäär arvestab ideaaljuhuga, kuid ei arvesta vastamisaktiivsuse kõikumisi erinevates sihtgruppides. *(Tellitavate andmete mahtu tuleb arvestada vastamisaktiivsuse, mitte vastamismäära alusel - EMORi tehnilises aruandes kajastatud vastamismäär 10% kajastab, kui palju vastuseid (sh ebavajalikke vastuseid) kokku laekus väljasaadetud kutsetest, mitte kui palju vajalikke vastuseid laekus kogu tellitud andmebaasist.)*
- Valimi spetsiifika eeldab erinevate KOV-ide ja vanusegruppide **ühtlast katvust kogu küsitlusperioodi vältel** (erinevatel kuudel kui ka nädalapäevadel), mistõttu on taas piisav kontaktide maht kriitilise tähtsusega;
- Liikumist saab kaardistada uuringuga perioodil, mil inimesed **liiguvad tavapärasel viisil** - seega tuleb välistada talve- ja suvekuud, samuti koolivaheajad; ühtlasi peab uuring olema võrreldavuse tagamiseks läbi viidud **samal ajavahemikul**, kui eelmine uuring - seega on oluline, et kontaktibaas ei ammenduks ega oleks vaja Rahvastikuregistrist tellida lisaväljavõttu, seades nii ohtu uuringu läbiviimise piiratud ajakava raames;
- Lisaks mõjub varasemaga võrreldes vastamismäärale negatiivselt järgnev:
 - o ühiskonnas on suurenenud internetipettuste osakaal, mistõttu ei avata võõralt e-posti aadressilt saabunud teateid või ei vastata võõrale telefoninumbriale;
 - o pikenenud uuringukutsed, kuna peavad sisaldama eetika- ja andmekaitse teemalist teavet ei tekita vastajates huvi uuringule vastama hakata;
 - o rämpsikirja ehk spami-filtrite tõttu ei jõua linkide ja pikkade tekstide uuringukutsed võimalike vastajate e-postile;
 - o uuringus osalemise teadliku nõusoleku vormid on pikad (formaalsed) ja tekitavad vastajates ebakindlust – ei julgeta alustada vastamist.

Vastamismäära suurendamiseks on tehtud järgnevat:

- Parandatud ja täpsustatud küsimuste sõnastusi, lisatud visuaale ja muudetud küsimuste järjekorda loogilisemaks teemaplokkide kaupa; välja on jäetud küsimused, mis eelmisel korral põhjustasid vastamise katkestamist või põhjustasid pahameelt. Siiski on uuringu järjepidevuse tagamiseks küsimuste sisu muudetud võimalikult vähe (eelmise uuringu küsimuste numbrid on toodud põhiküsimustikus sulgudes – Lisa 1).
- Vastajate poole pöördatakse eelkõige veebi teel, sest nii kulub vastamiseks kolmandiku võrra vähem aega võrreldes telefoniküsitlusega – see on vastaja jaoks säästvam, lisaks väheneb vastamise katkestamise tõenäosus ja paraneb vastuste kvaliteet (läbimõeldumad vastused) Ühtlasi tagame nii, et suudame etteantud ajaraamistikus katta soovitud valimi. 2025. aastal on küsitlustöö läbiviimiseks määratud aeg võrreldes 2021. aastaga sama enam kui 2-korda suurema vastajate arvu saavutamiseks (5 600 vastaja asemel 12 000 vastajat).
- Nii Transpordiameti kui ka Turu-uuringute AS kodulehel on lisatud või lisatakse teavet uuringu teostamise (selle sisu, eesmärgid jmt) kui ka isikuandmete töötlemise ja kaitse kohta (Lisa 7). Lisaks viiakse vahetult enne uuringu algust läbi ka teavituskampaania nii sotsiaalmeedias, raadios kui televisioonis.

Sellises mahus ja nõutud kihtvalimiga uuring eeldab eeltoodud küsitlusmeetodite kasutamist, mis omakorda eeldab usaldusväärseima tulemuse saamiseks isikupõhise valimi kasutamist Rahvastikuregistrist. Selleks taotleme käesolevaga Andmekaitse Inspektsiooni luba

Rahvastikuregistri andmete kasutamiseks valimi moodustamise ja uuringukutsete saatmise eesmärgil.

Toodud mahtude puhul on antud uuringu puhul täidetud eesmärgipärasuse ja minimaalsuse nõuded (Isikuandmete kaitse üldmääruse art 5(1)(b) ja (c)).

Kogu küsitlusperioodi ajal tagab Turu-uuringute AS klienditoe olemasolu (e-posti ja telefoni teel), mis nõustab vastajaid nii tehnilistes kui sisulistes küsimustes ning võimaldab anda teada uuringus osalemisest keeldumisest. Klienditugi on võimeline nõustama vastajaid lisaks eesti keelele ka vene ja inglise keeles.

Küsitlustöö läbiviimisel järgitakse ESOMAR-i avaliku arvamuse küsitluse reegleid. Valimisse võetud isikuid teavitatakse sellest, et küsitluses osalemine on vabatahtlik ning et nende vastuste konfidentsiaalsus on tagatud.

Küsitluse käigus ei koguta muid andmeid peale taustaankeedis ja liikumisvormis küsitud andmete. Küsitlusandmete failis on valimiisikute kontaktandmed asendatud unikaalse numbriga, s.t andmed on pseudonüümitud. Peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist valimisse sattunud inimeste kontaktandmed ja küsitlusandmete pseudonümiseerimise aluseks olev fail (koodivõti) kustutatakse ning küsitluse tulemusi säilitatakse statistilise andmeanalüüsi eesmärgil anonümiseeritud andmefailina, kus ei sisaldu vastajate otsest tuvastamist võimaldavaid andmeid.

Anonümiseeritud küsitlusandmed on vajalikuks sisendiks järgmisele liikuvusuuringule, mis viiakse läbi eelduslikult viie aasta pärast. Küsitlusandmete faili säilitatakse statistilise andmeanalüüsi eesmärgil kuni kordusuuringu lõpetamiseni Transpordiameti andmelaos ning sellele on ligipääs ainult Transpordiameti süsteemiaministraatoril ja kahel andmeinseneril. Kolmandatel osapooltel on küsitlusandmete failile võimalik ligi pääseda ainult täiendava statistilise andmeanalüüsi eesmärgil ja **põhjendatud taotluse** korral (sel juhul sõlmitakse andmete kasutamiseks ka **kirjalik leping**).

Anonümiseeritud andmefailis sisalduvad küsitlusankeedist pärinevad andmed ning küsitlustööd kirjeldavad tehnilised tunnused (nt küsitlusmeetod, ankeedi täitmise kestus). Selles andmefailis puuduvad vastajate isiku otsest tuvastamist võimaldavad andmed (e-maili aadress, telefon). On olemas võimalus (kuigi väike), et osa ankeedis märgitud taustateabest võib kombineeritud kujul välise andmeallikatega võimaldada küsitluses osalenute (kaudset) tuvastamist. Samas on küsitlusandmete säilitamine (agregeerimata kujul) vajalik, et tulevikus tehtava liikuvusuuringu raames oleks andmete põhjal võimalik teostada täiendavaid analüüse (hilisemaid infovajadusi on uuringu läbiviimise hetkel keeruline prognoosida).

Anonümiseeritud küsitlusandmete põhjal koostatakse statistiline analüütiline raport, kus küsitluse tulemused esitatakse suuremate gruppide (kõik vastanud, vanuserühmad vms) kohta, st üksikute vastajate tuvastamine on välistatud.

5. Selgitage, miks on isikut tuvastamist võimaldavate andmete töötlemine vältimatult vajalik uuringu eesmärgi saavutamiseks.

Rahvastikuregistri valimi kasutamine võimaldab jõuda soovitud suuruses lõppvalimini (12 000 vastajat), kuna uuringufirmade veebipaneelid jääksid selle jaoks liiga väikseks ning muude küsitlusmeetodite kasutamine, sh telefoniküsitluse osakaalu suurendamine (juhuvalikuga genereeritud numbrite valim) tõstaks küsitlustööde maksumust üle ettenähtud riigihanke piiri.

Muude meetodite kasutamisel ei saavutata ühtlast üle-eestilist kattuvust.

Samuti võimaldab rahvastikuregistri valimi kasutamine saavutada veebiküsitluse osas eripalgelisema valimi, hõlmates ka neid inimesi, kes veebipaneelidesse ei kuulu (nt alla 15-aastased). Kokkuvõttes võimaldab see jõuda elanikkonna hoiakuid ja liikuvust tervikuna paremini peegeldava tulemuseni.

Valimiisikute kontaktandmeid (e-maili aadress, telefon) kasutatakse uuringukutse ja meeldetuletuste saatmiseks ning vajadusel kontaktivõtuks telefoni teel.

Pärast tuvastamist võimaldavate andmete eemaldamist ei ole andmetöötluse eesmärgid enam saavutatavad (ei saa andmestiku kasutada poliitika kujundamisel ja liikuvusteenuste kavandamisel) või neid oleks ebamõistlikult raske saavutada.

6. Selgitage ülekaaluka huvi olemasolu.

Transpordiameti liikuvusuuring teenib ülekaalukat avalikku huvi, sest see aitab teha otsuseid, mis mõjutavad Eesti ühiskonna turvalisust, liikumisvõimalusi, elukeskkonna kvaliteeti.

Transpordiameti liikuvusuuring teenib selgelt **ülekaalukat avalikku huvi**, kuna:

- uuringu tulemusi kasutatakse **riikliku poliitika kujundamiseks**, sh liikuvuse planeerimisel, transporditaristu arendamisel ja ohutuse parandamisel – aitab teha otsuseid, mis mõjutavad Eesti ühiskonna turvalisust, liikumisvõimalusi ja elukeskkonna kvaliteeti;
- uuringuga kogutavate andmetele tuginedes saab transpordisüsteemi planeerida liikumisvajaduste järgi, mis tagab ka tõhusama eelarve kasutamise;
- analüüsiandmed on vajalikud kogu **Eesti liikuvuspoliitika (vajaduste ja võimaluste) kujundamiseks** nii riiklikul, maakondlikul kui kohaliku omavalitsuse tasandil – aitab vähendada piirkondlikku (sh ka erinevate vanusegruppide) ebavõrdsust ja parandada liikumisvõimalusi ja avalikke teenuseid, suunates vastavalt sellele ressursse ja kujundades poliitikaid täpsemalt.
- uuringutulemusi kasutatakse Transpordiameti seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks vastavalt **Transpordiameti põhimäärusele § 4 punkt 1**, mille kohaselt vastutatakse ohutu, jätkusuutliku ja ligipääsetava liiklemise ning inimeste ja sõidukite liikuvuse korraldamise eest.
- **IKS § 6 lg 5** kohaselt loetakse teadusuuringuks ka täidesaatva riigivõimu analüüsid ja poliitikakujundamise eesmärgil tehtavad uuringud. Seega on uuring riikliku statistikauuringu ja teadusliku analüüsi vorm, mille tulemused annavad **sisendi riikliku otsustusprotsessi ja arengukavade koostamisse**. Nende koostamiseks on täidesaatval riigivõimul õigus teha päringuid teise vastutava või volitatud töötleja andmekogusse ning töödelda saadud isikuandmeid.

Teadus- või ajaloouringu või riikliku statistika tegija hinnangul on selleks ülekaalukas avalik huvi.

7. Selgitage, kuidas tagate, et isikuandmete töötlemine ei kahjusta ülemääraselt andmesubjekti õigusi ega muuda tema kohustuste mahtu.

Vajadusel loetleda täiendavaid kaitsemeetmeid privaatsuse riive vähendamiseks.

Uuringu isikustatud andmete töötlemise eesmärgiks on küsitlusuuringu küsitlustoimingute

läbiviimine, statistilise umbisikustatud andmebaasi loomine ja statistiline analüüs, lähtudes isikuandmete kaitse seaduse (IKS) § 6 lõikest 5.

Rahvastikuregistrist moodustatavasse valimisse päritakse ainult need andmed, mis on hädavajalikud uuringu küsitlustoimingute läbiviimiseks (kontaktivõtuks ja valimi proportsionaalsuse jälgimiseks).

Valim päritakse 20-25-kordses mahus (arvutuslik vajadus 33-kordne maht), mis on minimaalne kogus, et saavutada lõppvalimi arvuks vajalik 12 000 vastajat (vt. punkt 4). Seega on antud uuringu puhul täidetud eesmärgipärasuse ja minimaalsuse nõuded (Isikuandmete kaitse üldmääruse art 5(1)(b) ja (c)).

Rahvastikuregistrist juhuvaliku alusel uuringu valimisse sattudes on igal inimesel täielik õigus otsustada, kas ta soovib küsitlusele vastata või sellest keelduda. Ehk on täidetud isikuandmete kaitse üldmääruse põhjenduspunkti 42 nõuded andmesubjekti vaba valikuvõimaluse ja nõusoleku tagasivõtmise võimaluse kohta. Igale veebivalimisse võetud isikule saadetakse uuringukutse, millel on uuringu läbiviija kontaktandmed, kuhu oma otsusest teatada.

Uuringukutses teavitatakse vastajat uuringu eesmärkidest, andmekaitsest, reegleid nõusoleku tagasivõtmisest ning sellest, et uuringus osalemine on vabatahtlik. Kirjas sisaldub ka veebilink küsitlusankeedile. Juhul, kui valimisse sattunud isik ei teavita uuringu läbiviijat keeldumisest ega täida küsitlusankeeti veebis, saadetakse talle paari nädala jooksul e-mailiga kuni kaks meeldetuletuskirja, mille järel võtab uuringu läbiviija valimiisikuga kontakti ning pakub võimalust täita ankeet telefoniintervjuu vormis koheselt või kokkulepitud ajal. Soovi korral on valimiisikul võimalik uuringust keelduda ka siis.

Samuti on võimalik oma nõusolek tagasi võtta küsitlustöö perioodi jooksul peale küsitluse toimumist – sel juhul kustutatakse vastaja ankeet küsitlusandmete failist. Peale andmete anonümiseerimist (st peale 14.06.2026) pole vastajate tuvastamine küsitlusandmete failis, ning seega ka üksikute vastajate vastuste kustutamine, enam võimalik.

Uuringu läbiviijate hinnangul ei kahjusta isikuandmete töötlemine antud uuringu raames andmesubjektide õigusi ega suurenda nende kohustusi. Uuringu lõpptulemuseks on andmete statistiline analüüs ja üldistused, mida kasutatakse Transpordiameti poolt otsuste kujundamiseks, poliitiliste otsuste sisendiks ja arendustegevuseks.

Töödeldavate isikuandmete põhjal ei muudeta andmesubjekti kohustuste mahtu ega kahjustata muul viisil ülemäära andmesubjekti õigusi.

8. Kuidas toimub andmete edastamine isikuandmete allikalt teadusuuringu läbiviijani?

Sealhulgas palume välja tuua milliseid töötlussüsteeme ja/või keskkondi (sh pilveteenus) isikuandmete (sh pseudonüümitud) töötlemiseks kasutatakse ning millises riigis⁴ asuvad töötlussüsteemide/pilveteenuse pakkuja serverid.

Kontaktivõtuks vajalikud isikuandmed edastab rahvastikuregister Turu-uuringute AS-le krüpteeritud kujul. Isikuandmeid hoiustatakse Turu-uuringute AS-i serveris, järgides andmete turvalise hoiustamise nõudeid.

⁴ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Kui kasutatava keskkonna server ei asu piisava andmekaitsetasemega riigis, saab isikuandmete edastamine toimuda isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>. Kui kasutatava keskkonna server asub riigis, mis ei ole piisava andmekaitse tasemega, tuleb täita ka taotluse punkt 12. Edastamine tähendab ka isikuandmete hoidmist serveris.

Isikuandmeid töödeldakse ainult digitaalkujul (paberkandjal neid ei töödelda). Digitaalkujul isikuandmete töötlemine toimub lokaalses võrgus. Kogu süsteem asub tervenisti (sh server, töökohaarvutid ja võrguseadmed) Turu-uuringute AS kontrolli all asuvates tööruumides.

Isikustatud andmed on lokaalses arvutis krüpteerimata kujul töötamise ajal – muul ajamomendil on andmefail alati krüpteeritud ja ligipääsupiirangutega kaitstud. Esimene aste – arvuti BIOS ei käivitu ilma salasõna kasutamata, teine aste – kasutaja personaalne kasutajanimi ja parool, kolmas aste – isikustatud andmefail on krüpteeritud registreeritud andmetöötleja ID kaardiga, neljanda turvameetmena kasutatakse seda, et arvuti juurest lahkudes lülitub minuti jooksul alati sisse screensaver, mis on vaid parooliga avatav. Viienda astmena on isikustatud andmefail alati ise ka salasõnaga kaitstud.

Toimub ka regulaarne andmete varundamine krüptitud konteineris krüptitud kanaleid pidi asutusest väljaspool asuvasse virtuaalserverisse. Pilve kasutatakse ainult andmete varundamiseks (mitte töötlemiseks). Pilveteenuse pakkuja (Amazon) server asub Iirimaal.

Andmetele on ligipääs Turu-uuringute AS-i projektijuhil. Telefoniküsitluse etapis on valimisse võetud inimeste isikuandmetele ligipääs ka küsitlust teostavatel küsitlajatel (kellega sõlmitakse konfidentsiaalsuslepingud). Küsitlajal on ligipääs ainult nende inimeste isikuandmetele, kellega tema küsitluse läbiviimiseks ühendust võtab. Isikuandmed kustutatakse peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist (hiljemalt 14.06.2026). Andmete kustutamise kinnitamiseks allkirjastavad Turu-uuringute AS ja Transpordiamet andmete hävitamist kinnitava akti.

Anonümiseeritud küsitlusandmete faili säilitatakse statistilise andmeanalüüsi eesmärgil viis kuni kuus aastat kordusuuringu lõpetamiseni Transpordiameti andmelaos ning sellele on ligipääs ainult Transpordiameti süsteemiaministraatoril ja kahel andmeinseneril. Kolmandatel osapooltel on küsitlusandmete failile võimalik ligi pääseda ainult täiendava statistilise andmeanalüüsi eesmärgil ja põhjendatud huvi korral. Sellisel juhul Transpordiamet hindab taotluses esitatud põhjendusi tuvastades andmete saamiseks põhjendatud huvi ning otsustab andmete väljastamist (sel juhul sõlmitakse andmete kasutamiseks kirjalik leping).

9. Loetlege isikute kategooriad, kelle andmeid töödeldakse ning valimi suurus.

Inimeste rühmad, keda uurida kavatakse ning kui palju neid on.

Rahvastikuregistrist päritakse 7-80-aastaste elanike isikuandmed. Planeeritud vastajate arv (lõppvalim) on 12 000.

Arvestades kogemusi teiste sarnase meetodikaga tehtud küsitlusuuringute keeldumismääradele on sellel arvul vastuste kogumiseks vajalik Rahvastikuregistrist tellida valimibaas 20-kordses mahus; üksikutes, valdavalt muukeelse elanikkonnaga piirkondades (Ida-Viru maakonnas, Loka linnas, Maardu linnas ja Tallinna Lasnamäe linnaosas) madalama vastamisaktiivsuse tõttu 25-kordses mahus (Lisa 5).

Tellitav valim jaguneb järgnevalt väljatoodud valimikihtide lõikes: KOV + Tallinna linnaosad ja 2 vanusegruppi (30-59-aastased ja 7-29- / 60-80-aastased) kihtide kaupa.

9.1. Tooge välja periood, mille kohta isikuandmete päring tehakse.

Valimiisikute isikuandmete päring tehakse päringu teostamise päeva seisuga.

Uuringu küsitlustööd toimuvad eeldatavasti 2025. aasta oktoobri II poolest 2026. aasta märtsi lõpuni. Kui küsitlustööde algus lükkub mingil põhjusel edasi, toimuvad küsitlustööd 2,5-3 kuu jooksul alates küsitlustööde tegelikust algusest.

9.2. Loetlege töödeldavate isikuandmete koosseis.

Tuua detailselt välja, milliseid isikuandmeid töödeldakse (nt ees- ja perenimi, isikukood, e-posti aadress jne) ning põhjendus, miks just neid andmeid on uuringu eesmärgi täitmiseks vaja. Vajadusel esitada taotluse lisana (nt tabelina).

Rahvastikuregistrist päritakse valimisse valimiisiku kohta järgnevad andmed:

- e-posti aadress
- kontakttelefon
- elukoht - maakond, KOV (EHAK II tase) + Tallinna linnaosad
- sugu, vanus, suhtluskeel
- 7-17-aastaste laste puhul lapsevanema e-mailiaadress ja, või kontakttelefon, juhul kui lapse elab vanemaga samal aadressil.

Valimisse päritakse ainult need andmed, mis on uuringu küsitlustööde (kontaktivõtt ja lõppvalimi KOV tasandi proportsionaalsuse jälgimine) läbiviimiseks hädavajalikud.

Valimiisiku e-maili aadress on vajalik kontaktivõtuks, et edastada uuringukutse (koos lingiga küsitlusankeedile) ning meeldetuletuskirjad. Telefoninumbrit kasutatakse selleks, et madala vastamisaktiivsusega rühmades viia vajadusel läbi küsitlus telefoni teel (juhul, kui valimisse võetud inimene ei täida ankeeti veebis ega anna teada keeldumisest) või suunata vastama veebi teel.

Elukoha, soo ja vanuse andmed on vajalikud taustainfona valimi proportsionaalsuse jälgimiseks.

Valimi moodustamisel kasutatakse mitteproportsionaalset süstemaatilist kihtvalikut (KOV × vanuserühm), et katta kogu 7–80-aastaste elanikkond;

7-17-aastaste laste puhul on vajalik Rahvastikuregistrist kontrollida lapse seost vanemaga ja seda, kas neil on lapsega ühine elukoht; lisada vanemate e-posti aadress ja, või kontakttelefon. Juhul kui mõlemad vanemad elavad lapsega samal aadressil, soovime infot ühe lapsevanema kohta juhusiku valiku järgi.

Ülejäänud protseduur 7-17-aastaste valimiisikute kaasamiseks uuringusse on kirjeldatud eespool, taotluse ptk 4 Metoodika ülevaate all.

9.3. Loetlege isikuandmete allikad.

Nimetage konkreetsed isikuandmete allikad (nt registrid, küsitluslehed jne), kust isikuandmeid saadakse.

Isikuandmete allika lauseks on Rahvastikuregister.

Küsitlusankeediga kogutavad andmed on pseudonüümitud, st valimiisikute kontaktandmed on asendatud unikaalse numbriga.

9.4. Kas andmeandjatega (andmekogu vastutava töötlejaga) on konsulteeritud ning nad on valmis väljastama uuringu eesmärgi saavutamiseks vajalikud andmed?

Kuna rahvastikuregistril on olemas ametlik andmete taotlemise keskkond ja kord, siis ei ole vaja eelnev ühenduse võtmine, aga registrilt andmete taotlemiseks on vajalik AKI luba.

10. Kas kogutud andmed pseudonümiseeritakse või anonümiseeritakse? Mis etapis seda tehakse? Kes viib läbi pseudonümiseerimise või anonümiseerimise (vastutav töötleja, volitatud töötleja, andmeandja vms)?

Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis selgitada, miks seda ei tehta.

Kogutud andmed pseudonümiseerib **küsitluse läbiviija** volitatud töötleja (Turu-uuringute AS) andmekogumise etapis. Peale pseudonümiseerimise aluseks olev faili (koodivõtme) kustutamist (mis toimub peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist) säilitatakse küsitlusandmeid anonümiseeritud andmefailina, mille puhul puudub tagasikodeerimise võimalus (st puudub võimalus läbi koodivõtme minna tagasi algallikani).

Küsitlusandmeid kogub ja haldab Turu-uuringute AS ning need andmed on pseudonümiseeritud kuni 14.06.2026. Alates 15.06.2026 on küsitluses osalenud kontaktandmed anonümiseeritud ja kontaktibaas jäädavalt kustutatud küsitluse läbiviija (volitatud töötleja Turu-uuringute AS) poolt. Kui küsitlusperiood on lõppenud, annab Turu-uuringute AS uuringu tulemused üle Transpordiametile vaid anonümiseeritud kujul.

Kui eksisteerivad uuringuvälised andmed, mille abil on võimalik uuringus osalenud isikuid kaudselt tuvastada, on nende andmete tahtlik seostamine uuringuandmetega vastutavale ja volitatud töötlejale keelatud tegevus (IKÜM artiklid 5 ja 25 lõige 2). Kuigi uuringu läbiviija annab Transpordiametile andmed üle anonümiseeritud kujul, käsitleb Transpordiamet neid siiski isikuandmetena, arvestades kaudse tuvastamise võimalust. Seetõttu järgib Transpordiamet kõiki isikuandmete töötlemise põhimõtteid vastavalt andmekaitset reguleerivatele õigusaktidele (sh IKÜM artikkel 5). Isikuandmeid säilitab Transpordiamet oma andmelaos, mis asub füüsiliselt Eestis. Andmelaole on juurdepääs süsteemiadministraatoril ja kahel andmeinseneril.

Andmeid väljastatakse turvalisi kanaleid kasutades kolmandatele isikutele üksnes põhjendatud taotluse alusel ning vastutava ja volitatud töötleja vahel sõlmitud lepingu alusel. Lepingu sõlmimisel hinnatakse iga taotluse puhul, kas andmete väljaandmine on õiguslikult põhjendatud, arvestades nii IKÜM-i kui ka IKS-i nõudeid, eelkõige kas:

1. Taotluses esitatud eesmärk vastab lepingu kavandis toodud eesmärgiga;
2. Taotlejal on võimekus enda deklareeritud eesmärke täita (piisavad teadmised, ressursid ja andmekaitsemeetmed, et tagada andmete turvaline töötlemine);
3. Kas taotleja puhul võib eeldada andmete lepingu tingimustele vastavat töötlemist, eelkõige isikuandmete kaitse reeglite täitmist (nagu isikuandmete kaitse, säilitamise ja kustutamise reeglite järgimine);
4. Kas taotletud andmete hulk on minimaalselt vajalik deklareeritud eesmärkide täitmiseks.

10.1. Loetlege pseudonümiseeritud andmete koosseis.

Pseudonümiseeritud andmetes sisaldub valimiisiku unikaalne number, küsitluse taustaankeedist ja liikumispäevikust tulenevad andmed (lisatud taotlusele), küsituleja number ning intervjuu algus- ja lõpu-aeg.

10.2. Kirjeldage pseudonümiseerimise protsessi ja vahendeid.

Kui kasutatakse koodivõtit, siis tuua välja, kes koodivõtit säilitab ja kui kaua säilitab.

Valimiisikute isikuandmeid sisaldavat faili (**isiku nimeta**) ning küsitluse vastuste faili omavahel ei seota. Küsitlusandmete failis on valimiisikute kontaktandmed asendatud unikaalse numbriga, s.t andmed on pseudonüümitud. Koodivõtit säilitab andmete volitatud töötleja (Turu-uuringute AS) kuni küsitlustööde lõppemiseni ja andmete kvaliteedikontrolli lõpetamiseni (**14.06.2026**).

Kommenteerinud [AL6]: @siim viin punkti 8 on sama kirjeldatud. Kas taotluslikult?

15.06.2026 kustutatakse nii andmete pseudonümiseerimise aluseks olev fail kui ka rahvastikuregistrist saadud kontaktandmete fail. Peale seda säilitatakse küsitlusandmeid anonümiseeritud andmefailina, kus ei sisaldu vastajate otsest tuvastamist võimaldavaid andmeid.

10.3. Tooge välja pseudonümiseeritud andmete säilitamise aeg ja põhjendus. Kui andmeid ei pseudonümiseerita, siis tuua välja andmete kustutamise tähtaeg.

Vähemalt kvartali ja aasta täpsusega.

Pseudonümiseeritud andmete koodivõtit säilitatakse kuni küsitlusandmete kvaliteedikontrolli lõpetamiseni (14.06.2026).

Pseudonümiseeritud andmete koodivõtme säilitamine kuni küsitlustööde lõppemiseni võimaldab küsitlusandmete failist kustutada nende vastajate ankeedid, kes võtavad oma nõusoleku tagasi peale intervjuu toimumist. Samuti on pseudonümiseeritud andmete koodivõtme säilitamine vajalik küsitluse kvaliteedikontrolli teostamiseks, kui see peaks osutuma vajalikuks (juhul, kui tekib kahtlusi mõne küsitlaja töö kvaliteedi osas, võetakse valimisse sattunud inimesega ühendust, et küsida intervjuu toimumise fakti kohta). **Vastajaga seotud andmed saab küsitluse andmebaasist eemaldada küsitluse läbiviija (volitatud töötleja Turu-uuringute AS).**

Elektroonilised isikuandmed (kontaktandmete fail ja pseudonümiseeritud andmete koodivõti) kustutatakse peale küsitlustööde lõppemist ja andmete kvaliteedikontrolli teostamist 15.06.2026 **küsitluse läbiviija (volitatud töötleja Turu-uuringute AS) poolt.**

11. Kas andmesubjekti teavitatakse isikuandmete töötlemisest?

Jah/ei

11.1. Kui vastasite ei, siis palun põhjendage⁵

11.2. Kui vastasite jah, siis kirjeldage, kuidas teavitatakse.

Jah

Andmesubjekte teavitatakse meediakampaania raames koos üldsuse teavitusega. Täiendavalt teavitatakse siis kui inimene satub juhuvalikuga valimisse, siis pööratakse tema poole kas kirjalikult (veebiküsitlus) või suuliselt (telefoniküsitlus) uuringukutsega, kus teda informeeritakse kust tema andmed on saadud (Rahvastikuregistrist), uuringu sisust ja eesmärkidest ning võimalusest nii uuringus osaleda kui ka sellest keelduda (sh keelduda ka ankeedi täitmise ajal mistahes hetkel). Viide andmekaitsetingimustele sisaldub valimisse võetud inimestele saadetavas e-mailis (s.h viide Turu-uuringute AS-i veebiaadressile, kus sisaldub täpsem info isikuandmete töötlemise tingimuste kohta). **Turu-uuringute AS kodulehele üles pandav antud uuringu kontekstiga arvestav kui ka isikuandmete töötlemise tingimusi kirjeldav tekst on toodud Lisa 7. Sama info lisab ka Transpordiamet oma**

11.3. Kust on leitavad andmekaitsetingimused⁶?

⁵ Isikuandmete töötlemisest teavitamise kohustus tuleneb IKÜM-st, teavitamata jätmine on põhjendatud väga erandlikel juhtudel.

⁶ IKÜM-i kohaselt tuleb andmesubjektile esitada isikuandmete töötlemise kohta teave ehk nn andmekaitsetingimused, mis peavad vastama IKÜM art 12 – 14 sätestatule.

veebilehele. Vahetult enne uuringu algust tutvustakse uuringut ja teavitatakse isikuandmete töötlemisest potentsiaalseid vastajaid läbi avalike meediakanalite (raadio, TV, sotsiaalmeedia).

12. Kas isikuandmeid edastatakse kolmandatesse riikidesse⁷ Ei

Jah/ei. Kui vastate küsimusele jah, siis täita ka järgnevad lahtrid.

12.1. Loetlege riigid, kuhu isikuandmeid edastatakse. -

12.2. Milliseid lisakaitsemeetmeid kasutatakse? -

Kinnitan, et taotluses esitatud andmed vastavad tegelikkusele.

Siim Viin
(allkirjastaja ees- ja perenimi)⁸

(allkiri ja kuupäev)

Taotluse lisad:

Lisa 1: Teadliku nõusoleku võtmise vorm ja taustaankeet

Lisa 2: Liikumispäevik

Lisa 3: Uuringutse (pöördumine)

~~Lisa 4: Teadliku nõusoleku võtmise vorm~~

Lisa 5: Valimiplaan ja Rahvastikuregistrist tellitavate andmete maht

Lisa 6: Turu-uuringute AS isikuandmete töötlemise organisatsiooniliste, füüsiliste ja infotehniliste turvameetmete kirjeldus

Lisa 7: Teave Turu-uuringute AS kodulehel

Lisa 10: Mõjuhinnang

Lisa 11: Tartu Ülikooli inimuuringu eetika komitee kooskõlastus nr: 404T-22

⁷ Isikuandmete edastamine on lubatud üksnes sellisesse riiki, millel on piisav andmekaitse tase (Euroopa Liidu liikmesriigid; Euroopa Majanduspiirkonna lepinguga ühinenud riigid; riigid, mille isikuandmete kaitse tase on Euroopa Komisjoni poolt hinnatud piisavaks). Isikuandmete nn kolmandatesse riikidesse edastamine toimub IKÜM artiklite 44-50 alusel. Täiendav teave: <https://www.aki.ee/isikuandmed/andmetootlejale/isikuandmete-edastamine-valisriiki>.

⁸ Taotluse saab allkirjastada vaid isik, kellel on vastava asutuse/ettevõtte esindusõigus või teda on volitatud taotlust esitama. Kui allkirjastaja on volitatud taotlust esitama, siis esitada volitust tõendav dokument (volikiri, leping vms).